

TOBULINTI DARBO STATISTIKOS RODIKLIŲ ANALIZĘ INDEKSŲ METODU

O. MOLIENĖ

TSKP CK ir TSRS Ministrų Tarybos 1987 m. liepos 17 d. nutarimas iš pagrindų pagerinti statistikos darbą šalyje, be kita ko, įpareigoja tobulinti statistinę informaciją ir ekonominę analizę, plėsti ją ir gilinti, didinti jos aktualumą ir veiksmingumą. Pirmiausia reikia tobulinti įmonių pirminę apskaitą ir atskaitomybę, įmonių veiklos ekonominę-statistinę analizę. Naujomis įmonių ūkininkavimo sąlygomis ypač svarbu atskleisti vidinius gamybos rezervus, išaiškinti veiksnius ir jų įtaką gamybos efektyvumui didinti. Daugiau dėmesio reikėtų skirti darbo statistikos rodiklių analizei, be kitų veiksnių, nustatyti ir darbininkų darbo laiko geresnio panaudojimo reikšmę darbo našumo kilimui bei produkcijos apimties didėjimui, vidutinio darbo užmokesčio bei darbo užmokesčio fondo pasikeitimui. Šioje analizėje tikslinga plačiau taikyti pažangius statistikos metodus, taip pat ir indeksų metodą.

Indeksų metodui tarybinėje statistikoje skiriama daug dėmesio. Žymūs šalies mokslininkai statistikai (S. Strumilinas, V. Nemčinovas, V. Starovskis, G. Baklanovas, L. Kazinecas, V. Peregudovas, S. Jugenburgas, V. Vinogradova, U. Mereste ir kt.) daug prisidėjo plėtodami indeksų teoriją ir sprenddami jų praktinio pritaikymo problemas. Tačiau, be išspręstų indeksų teorijos klausimų, iki šiol yra ir diskutuotinų, skirtingai nušviečiamų įvairiuose darbuose. Siūlomi įvairūs būdai išaiškinti ir pašalinti struktūrinių poslinkių įtaką vidutinių dydžių dinamikai, nevienodai traktuojamos indeksų, kaip ypatingos santykinųjų dydžių rūšies, sintetinės ir analitinės savybės.

Siame straipsnyje autorė nepretenduoja išspręsti diskutuotinų indeksų teorijos klausimų, o kelia tikslą, remdamasi indeksų, apskaičiuotų iš tiesioginių duomenų, tarpusavio priklausomybe, pateikti universalų būdą, įgalinantį nustatyti konkrečių veiksnių įtaką absoliučiam ir santykiniam tiriamų reiškinių apimties pasikeitimui. Siūloma metodika visų pirma gali būti pritaikyta darbo statistikos rodiklių faktorinei analizei.

Sėkmingai sprendžiant darbo našumo kėlimo uždavinius, svarbu nustatyti ne tik jo lygį ir didėjimo tempą įvairiuose ūkininkavimo lygiuose, bet ir konkrečių veiksnių įtaką darbo našumo kilimui, išaiškinti dar nepanaudotas galimybes šioje srityje. Kaip žinoma, pramonėje bendriausias darbo našumo rodiklis yra darbuotojo prekinės produkcijos sugretinamomis kainomis vidutinis išdirbis (W), kurio pasikeitimą lemia keli veiksniai: a) darbininko vidutinio valandinio išdirbio (W_{ν}) pasikeitimas, b) vidutinės faktinės darbo dienos trukmės (ν) pasikeitimas, c) darbininko vidutinio faktinio darbo dienų skaičiaus (d) pasikeitimas, d) darbininkų dalies bendrame darbuotojų skaičiuje (k) pasikeitimas.

Statistikos vadovėliuose ir mokymo priemonėse dažniausiai siūloma viena metodika šių veiksnių įtakai nustatyti sudarant faktoriinių indeksų sistemą nuosekliai grandininio metodu (suprantama, pirmiau apskaičiuojant atitinkamų išvestinių rodiklių-veiksnių lygį). Vadovaujantis šia me-

todika, vieno darbuotojo vidutinio išdirbio (W) absoliutus pasikeitimas — bendras (ΔW) ir dėl konkrečių veiksnių (ΔW_i) — nustatomas kaip skirtumas tarp atitinkamų indeksų skaitiklio ir vardiklio (jie išreiškiami rodiklių-veiksnių sandauga, nes $W = W_v \cdot v \cdot d \cdot k$). Santykinis kiekvieno veiksnio įtakos dydis (%) nustatomas taikant bendrą formulę: $\frac{\Delta W_i}{W_0} \cdot 100$, joje

pagal kiekvieną veiksnių atlikus pertvarkymus (visi atskaitinio laikotarpio rodikliai-veiksniai pakeičiami sandaugomis, t. y. bazinio laikotarpio rodikliai-veiksniai dauginami iš atitinkamų rodiklių indeksų), galimas kitas darbo našumo kilimo veiksnių analizės būdas — pagal išvestinių rodiklių-veiksnių indeksus (žr. 1 lentelę). Tačiau norint šią metodiką pa-

Darbo našumo kilimo veiksnių analizės būdai

1 lentelė

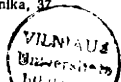
Veiks- niai	Darbuotojo vidutinio metinio išdirbio pasikeitimo dėl atitinkamų veiksnių apskaičiavimas				
	absoliutus				santykinis (%)
	W_i	pagal galiojančią metodiką	pagal išvestinių rodiklių-veiksnių indeksus	pagal tiesioginių rodiklių indeksus	$\frac{\Delta W_i}{W_0} \cdot 100$
W_v	ΔW_{W_v}	$(W_{v_1} - W_{v_0}) \cdot v_1 \cdot d_1 \cdot k_1$	$W_0 \cdot (I_{W_v} - 1) \cdot I_v \cdot I_d \cdot I_k$	$\frac{Q_0 \cdot (I_Q - I_V)}{T_1}$	$\frac{I_Q - I_V}{I_T} \cdot 100$
	ΔW_v	$(v_1 - v_0) \cdot W_{v_0} \cdot d_1 \cdot k_1$	$W_0 \cdot (I_v - 1) \cdot I_d \cdot I_k$	$\frac{Q_0 \cdot (I_v - I_D)}{T_1}$	$\frac{I_v - I_D}{I_T} \cdot 100$
d	ΔW_d	$(d_1 - d_0) \cdot W_{v_0} \cdot v_0 \cdot k_1$	$W_0 \cdot (I_d - 1) \cdot I_k$	$\frac{Q_0 \cdot (I_D - I_T)}{T_1}$	$\frac{I_D - I_T}{I_T} \cdot 100$
k	ΔW_k	$(k_1 - k_0) \cdot W_{v_0} \cdot v_0 \cdot d_0$	$W_0 \cdot (I_k - 1)$	$\frac{Q_0 \cdot (I_T' - I_T)}{T_1}$	$\frac{I_T' - I_T}{I_T} \cdot 100$
	ΔW	$\Sigma \Delta W_i$	$\Sigma \Delta W_i$	$\Sigma \Delta W_i$	$\Sigma \frac{\Delta W_i}{W_0} \cdot 100$

W_v — darbininko vidutinis valandinis išdirbis; v — vidutinė faktinė darbo dienos trukmė; d — darbininko vidutinis faktinis darbo dienų skaičius; k — darbininkų dalis bendrame darbuotojų skaičiuje; W — darbuotojų vidutinis metinis išdirbis.

naudoti faktorinei analizei, reikia apskaičiuoti ne tik atitinkamus išvestinius rodiklius-veiksnius (darbininko vidutinį valandinį išdirbį, vidutinę faktinę darbo dienos trukmę, darbininko vidutinį faktinį darbo dienų skaičių bei darbininkų dalį bendrame darbuotojų skaičiuje), bet ir šių rodiklių indeksus. Tai susiję su papildomomis darbo sąnaudomis, ypač jeigu analizė atliekama remiantis ne vienos įmonės duomenimis, o jų grupės (pavyzdžiui, šakos mastu). Siekdami palengvinti apskaičiavimą, dar kartą keičiame formules pagal galiojančią metodiką (visi išvestiniai rodikliai-veiksniai pakeičiami atitinkamų tiesioginių rodiklių santykiais) ir gauname naują šių formulių modifikaciją, skirtą darbuotojo vidutinio išdirbio pasikeitimui dėl konkrečių veiksnių (žr. 1 lentelę — ΔW_i pagal tiesioginių rodiklių indeksus).

Visi išvardyti veiksniai ir vidutinio sąrašinio darbuotojų skaičiaus pasikeitimas turi įtakos produkcijos fizinės apimtys (Q) pasikeitimui (praktikoje apsiribojama tik veiksnio (T) ir darbo našumo (W) įtakos nustatymu). Kadangi $\Delta Q_w = \Delta W \cdot T_1$, o $\Delta W = \Delta W_{W_v} + \Delta W_v + \Delta W_d + \Delta W_k$, tai absoliutus produkcijos fizinės apimtys pasikeitimas dėl visų minėtų veiksnių gali būti nustatomas taikant šias formules:

$$a) \Delta Q_{W_v} = \frac{Q_0(I_Q - I_V)}{T_1} \cdot T_1 = Q_0 \cdot (I_Q - I_V);$$

$$b) \Delta Q_v = \frac{Q_0(I_v - I_D)}{T_1} \cdot T_1 = Q_0 \cdot (I_v - I_D);$$

$$c) \Delta Q_d = \frac{Q_0(I_D - I_{T'})}{T_1} \cdot T_1 = Q_0 \cdot (I_D - I_{T'});$$

$$d) \Delta Q_k = \frac{Q_0(I_{T'} - I_T)}{T_1} \cdot T_1 = Q_0 \cdot (I_{T'} - I_T);$$

$$e) \Delta Q_T = Q_0 \cdot (I_T - 1).$$

Kaip matome, skaičiuojant absoliutų produkcijos fizinės apimties pasikeitimą dėl konkrečių veiksnių, nebūtina nustatyti tų veiksnių rodiklių lygį arba jų indeksus, užtenka atitinkamų indeksų, apskaičiuotų remiantis tiesioginiais ataskaitiniais duomenimis, apdorojamais įvairiais (jmonių, gamybinių susivienijimų, šakų) lygiais. Visuose ūkininkavimo lygiuose faktoringe reiškinių analizę galima atlikti siūlomu indeksų metodu. Tai universalus apskaičiavimo būdas, kurį galima taikyti įvairių socialinių-ekonominių reiškinių apimties pasikeitimui dėl konkrečių veiksnių nustatyti.

Nagrinėtų formulų modifikacijos, pagrįstos indeksų tarpusavio priklausomybe, įgalina padaryti svarbią išvadą: *kiekvieno rodiklio-veiksnių indeksas gali būti apskaičiuotas kaip kitų dviejų tarpusavyje susijusių indeksų santykis, o šių indeksų skirtumas rodo santykinį šio rodiklio-veiksnių poveikį nagrinėjamo reiškinių apimties pasikeitimui*. Indeksų tarpusavio priklausomybę nustatome pasinaudodami tokia taisykle: *kokia priklausomybė yra tarp absoliučių rodiklių, tokia pati ji tarp jų indeksų*.

Kadangi vidutinę faktinę darbo dienos trukmę (v) nagrinėjame kaip darbuotojo darbo našumo kilimo veiksnį, ją nustatome kaip dirbtų žmogaus valandų (V) ir dirbtų žmogaus dienų (D) santykį.

Vadinasi, jei $v = \frac{V}{D}$, tai $I_v = \frac{I_V}{I_D}$. Skirtumas tarp skaitiklio ir vardiklio ($I_v - I_D$) parodys vidutinės faktinės darbo dienos trukmės pasikeitimo įtaką santykiniam tiriama reiškinių apimties, pavyzdžiui, dirbtų žmogaus dienų skaičiaus (D), dirbtų žmogaus valandų skaičiaus (V), produkcijos apimties (Q), darbo užmokesčio fondo (F) ir pan., pasikeitimui. Šis skirtumas, padaugintas iš bazinio laikotarpio nagrinėjamo reiškinių (D , V , Q , F ir pan.) apimties, parodys ir absoliutų jo pasikeitimą.

Analogiškai galima nustatyti ir kito rodiklio-veiksnių — darbininko vidutinio faktinio darbo dienų skaičiaus (d) pasikeitimo įtaką nagrinėjamų reiškinių (D , V , Q , F ir pan.) pasikeitimui.

Kadangi $d = \frac{D}{T'}$, tai $I_d = \frac{I_D}{I_{T'}}$, skirtumas $I_D - I_{T'}$ parodys darbininko vidutinio faktinio darbo dienų skaičiaus pasikeitimo įtaką santykiniam tiriama reiškinių apimties pasikeitimui, o padaugintas iš bazinio laikotarpio nagrinėjamo reiškinių apimties — ir absoliutų jo pasikeitimą.

Vadinasi, absoliutų dirbtų žmogaus dienų (ΔD) ir dirbtų žmogaus valandų (ΔV) skaičiaus pasikeitimą dėl konkrečių veiksnių galima nustatyti taikant šias formules:

$$\Delta D = D_1 - D_0, \text{ arba } D_0 \cdot (I_D - 1), \text{ iš jų dėl:}$$

$$a) \text{ vidutinio sąrašinio darbininkų skaičiaus (T') pasikeitimo — } \Delta D_{T'} = D_0 \cdot (I_{T'} - 1);$$

$$b) \text{ darbininko vidutinio faktinio darbo dienų skaičiaus (d) pasikeitimo — } \Delta D_d = D_0 \cdot (I_D - I_{T'}),$$

$$\Delta V = V_1 - V_0, \text{ arba } V_0 \cdot (I_V - 1), \text{ iš jų dėl:}$$

$$a) \text{ vidutinio sąrašinio darbininkų skaičiaus (T') pasikeitimo — } \Delta V_{T'} = V_0 \cdot (I_{T'} - 1);$$

b) darbininko vidutinio faktinio darbo dienų skaičiaus (d) pasikeitimo — $\Delta V_d = V_0(I_D - I_{T'})$;

c) vidutinės faktinės darbo dienos trukmės (v) pasikeitimo — $\Delta V_v = V_0(I_v - I_D)$.

Indeksų metodą galima taikyti ir faktorinei vidutinio darbo užmokesčio bei darbo užmokesčio fondo pasikeitimo analizei. Praktikoje paprastai išaiškinamas absoliutus darbo užmokesčio fondo (DUF) pasikeitimas tik dėl dviejų veiksnių: a) vidutinio sąrašinio darbininkų skaičiaus pasikeitimo (T') ir b) vidutinio darbo užmokesčio pasikeitimo (f). Naudojant siūlomą metodą, galima nuodugnesnė šių rodiklių pasikeitimo analizė.

Kadangi darbininko vidutinis metinis (mėnesinis) darbo užmokeskis priklauso nuo valandinio darbo užmokesčio (f_v), atitinkamų darbo laiko rodiklių (v ir d), taip pat nuo priemokų iki dieninio ir mėnesinio darbo užmokesčio fondų koeficientų, tai:

$$f_m = f_v \cdot v \cdot \frac{F_d}{F_v} \cdot d \cdot \frac{F_m}{F_d}$$

Tokia pati priklausomybė yra ir tarp atitinkamų indeksų:

$$I_{f_m} = I_{f_v} \cdot I_v \cdot I_{F_d} \cdot I_{F_v} \cdot I_d \cdot I_{F_m} \cdot I_{F_d}$$

Kiekvieną iš šių indeksų galima apskaičiuoti išvestiniu būdu:

$$I_{f_v} = \frac{I_{F_v}}{I_v} \quad (\text{darbininkų valandinio DUF indeksą dalijant iš dirbtų žmogaus valandų skaičiaus indeksu});$$

$$I_v = \frac{I_v}{I_D} \quad (\text{dirbtų žmogaus valandų skaičiaus indeksą dalijant iš dirbtų žmogaus dienų skaičiaus indeksu});$$

$$I_{F_d} \cdot I_{F_v} = \frac{I_{F_d}}{I_{F_v}} \quad (\text{darbininkų dieninio DUF indeksą dalijant iš valandinio DUF indeksu});$$

$$I_d = \frac{I_D}{I_{T'}} \quad (\text{dirbtų žmogaus dienų skaičiaus indeksą dalijant iš darbininkų skaičiaus indeksu});$$

$$I_{F_m} \cdot I_{F_d} = \frac{I_{F_m}}{I_{F_d}} \quad (\text{darbininkų metinio DUF indeksą dalijant iš dieninio DUF indeksu}).$$

Skirtumas tarp šių indeksų skaitiklių ir vardiklių, padaugintas iš bazinio darbininkų darbo užmokesčio fondo (F_0), parodys, koks absoliutus DUF pasikeitimas gautas dėl konkrečių veiksnių:

a) vidutinio valandinio darbo užmokesčio (f_v) pasikeitimo — $\Delta F_{f_v} = F_0 \cdot (I_{F_v} - I_v)$;

b) vidutinės faktinės darbo dienos trukmės (v) pasikeitimo — $\Delta F_v = F_0 \cdot (I_v - I_D)$;

c) priemokų iki dieninio DUF koeficiento ($k_{F_d} \cdot I_{F_v}$) pasikeitimo — $\Delta F_{F_d \cdot F_v} = F_0 \cdot (I_{F_d} - I_{F_v})$;

d) darbininko vidutinio faktinio darbo dienų skaičiaus (d) pasikeitimo — $\Delta F_d = F_0 \cdot (I_D - I_{T'})$;

e) priemokų iki mėnesinio DUF koeficiento ($k_{F_m} \cdot I_{F_d}$) pasikeitimo — $\Delta F_{F_m \cdot F_d} = F_0 \cdot (I_{F_m} - I_{F_d})$;

f) vidutinio sąrašinio darbininkų skaičiaus pasikeitimo — $\Delta F_{T'} = F_0 \cdot (I_{T'} - 1)$.

Absoliutų darbininkų darbo užmokesčio fondo pasikeitimą dėl vidutinio darbo užmokesčio pasikeitimo galima nustatyti taikant tokią formulę:

$$\Delta F_t = F_0 \cdot (I_F - I_T), \text{ arba kaip a, b, c, d, e veiksmų rezultatų sumą, t. y.}$$

$$\Delta F_t = \Delta F_{T_v} + \Delta F_v + \Delta F_{F_d} + \Delta F_d + \Delta F_{F_m} + \Delta F_m + \Delta F_{F_a} + \Delta F_a.$$

Kiekvieną šį rezultatą padaliję iš ataskaitinio laikotarpio vidutinio sąrašinio darbininkų skaičiaus (T_T), nustatysime, kokią kiekvienas veiksnys (a, b, c, d, e) darė įtaką absoliučiam vidutiniam darbo užmokesčio pasikeitimui.

Santykinis kiekvieno veiksmo poveikis (%) nustatomas vidutinio darbo užmokesčio pasikeitimui — $\frac{\Delta f_i}{f_0} \cdot 100$, DUF pasikeitimui — $\frac{\Delta F_i}{F_0} \cdot 100$.

Viso pramonės gamybinio personalo darbo užmokesčio fondo absoliutų pasikeitimą galima nagrinėti ir dėl kitokių veiksmų, t. y.:

- darbuotojų skaičiaus (T) pasikeitimo;
- darbo našumo (W) kilimo;
- produkcijos imlumo darbo užmokesčiui ($\frac{F}{Q}$) pasikeitimo.

Naudojame atitinkamų indeksų tarpusavio priklausomybę: $I_F = I_T \cdot I_W \cdot I_{F:Q}$, kurioje I_F — pramonės gamybinio personalo darbo užmokesčio fondo indeksas.

Šiuos indeksus apskaičiuojame išvestiniu būdu:

$$I_F = I_T \cdot \frac{I_Q}{I_T} \cdot \frac{I_F}{I_Q}.$$

Skirtumas tarp atitinkamo indekso skaitiklio ir vardiklio, padaugintas iš bazinio pramonės gamybinio personalo darbo užmokesčio fondo, parodys absoliutų šio fondo pasikeitimą dėl konkrečių veiksmų:

- $\Delta F_T = F_0 \cdot (I_T - 1)$;
- $\Delta F_W = F_0 \cdot (I_Q - I_T)$;
- $\Delta F_{F:Q} = F_0 \cdot (I_F - I_Q)$.

Naudodamiesi vienos pramonės įmonės ataskaitiniais dvejų metų duomenimis, atliksime darbo statistikos rodiklių analizę siūlomu indeksų metodu.

Vienos pramonės įmonės ataskaitiniai duomenys apie darbą ir atitinkamų rodiklių indeksai

2 lentelė

Rodikliai	Simboliai	Baziniai metalai	Ataskaitiniai metalai	Indeksai
Prekinė produkcija 1982.01.01 įmonių didmeninėmis kainomis (tūkst. rb)	Q	11840	13360	1,12838
Vidutinis sąrašinis pramonės gamybinis personalas (žm.) ..	T	1000	1012	1,0120
Vidutinis sąrašinis darbininkų skaičius (žm.)	T'	800	835	1,04375
Darbininkų dirbtų žmogaus dienų skaičius	D	174400	185370	1,06290
Darbininkų dirbtų žmogaus valandų skaičius	V	1360320	1418080	1,04246
Darbininkų metinis darbo užmokesčio fondas (tūkst. rb) ..	F _m	1632,0	1805,8	1,10650
Darbininkų dieninis darbo užmokesčio fondas (tūkst. rb) ..	F _d	1482,5	1662,7	1,12160
Darbininkų valandinis darbo užmokesčio fondas (tūkst. rb)	F _v	1305,0	1445,5	1,10766
Vidutinis metinis darbuotojo išdirbis (rb)	W	11840	13201,6	1,11150
Vidutinis metinis darbininko darbo užmokesstis (rb)	f	2040	2162,6	1,06009

	Absolutus pasikeitimas				D. V. Q. F santykinis pa- sikeitimas (%)	Darbuotojo vidutinio išdir- bio pasikeitimas		Darbininko vidutinio dar- bo užmokesčio pasikeitimas	
	ΔD (žm. d.)	ΔV (žm. val.)	ΔQ (tūkst. rb)	ΔF (tūkst. rb)		absolutus (rb)	santykinis (%)	absolutus (rb)	santykinis (%)
	Darbininko vidutinis faktinis darbo dienų skaičius (d)	+3340,0	+26050	+226,7		+31,3	+1,915	+224,0	+1,892
Vidutinė faktinė darbo dienos trukmė (v)	×	-27804	-242,0	-33,4	-2,044	-239,1	-2,019	-40,0	-1,961
Vidutinis sąrašinis darbininkų skaičius (T')	+7630,0	+59514	+142,1	+71,4	+4,375	×	×	×	×
Darbininko vidutinis valandinis išdirbis (W_v)	×	×	+1017,3	×	+8,592	+1005,2	+8,490	×	×
Darbininkų dalis bendrame darbuotojų skaičiuje ($K_{T'} : T$)	×	×	+375,9	×	+3,175	+371,5	+3,137	×	×
Darbininko vidutinis valandinis darbo užmokestis (f_v)	×	×	×	+106,4	+6,520	×	×	+127,4	+6,245
Priemokų iki dieninio DUF koeficientas ($K_{F_d} : F_v$)	×	×	×	+22,7	+1,394	×	×	+27,2	+1,333
Priemokų iki metinio DUF koeficientas ($K_{F_m} : F_d$)	×	×	×	-24,6	-1,510	×	×	-29,5	-1,446
Darbininko vidutinis metinis darbo užmokestis (f)	×	×	×	+102,4	+6,275	×	×	+122,7	+6,009
Darbuotojo vidutinis metinis išdirbis (W)	×	×	+1377,9	×	+11,638	1361,6	11,5	×	×

Detaliau nenagrinėdami šios analizės rezultatų, pridursime, jog jų tikslumas (žr. 2 ir 3 lenteles), sprendžiant pagal rodiklių-veiksnių sumą, atitinkančią bendrą tiriamų rodiklių absoliutų ir santykinį pasikeitimą, rodo, kad siūlomą indeksų metodą reikia plačiau taikyti ne tik darbo statistikos rodiklių analizei. Tai visiškai įmanoma kaupiant įmonių ataskaitinius duomenis ir kitokią informaciją automatizuotuose duomenų banuose ir apdorojant ją įvairiais lygiais.

L I T E R A T O R A

1. Постановление Центрального Комитета КПСС и Совета Министров от 17 июля 1987 г. «О мерах по коренному улучшению дела статистики в стране» // Вестник статистики.— 1987.— № 8.
2. *Адамов В.* Факторный индексный анализ.— М., 1977.
3. *Бакланов Г.* Некоторые вопросы индексного метода.— М., 1972.
4. *Ефимова М.* Совершенствование индексного анализа динамики производительности труда // Вестник статистики.— 1987.— № 9.
5. *Мересте У.* Очерки по индексной теории // Труды Таллинского политехн. ин-та. Сер. Б.— 1969.— № 29.

Vilniaus universitetas
Statistikos katedra

СОВЕРШЕНСТВОВАТЬ АНАЛИЗ ПОКАЗАТЕЛЕЙ СТАТИСТИКИ ТРУДА ИНДЕКСНЫМ МЕТОДОМ

О. МОЛЕНЕ

Резюме

Коренное улучшение дела статистики в стране требует совершенствования не только статистической информации, но и методов ее обработки и анализа.

В статье предлагается шире применять индексный метод в факторном экономико-статистическом анализе показателей по труду. На основе связи между соответствующими индексами экономических показателей разработана модификация методики изучения абсолютного и относительного изменения общего числа отработанных человеко-дней и человеко-часов, уровня производительности труда и средней заработной платы, объема продукции и фонда заработной платы по отдельным факторам.